

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 265/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. apríla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Evou Koleničovou, Paulínska 20, Trnava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Rimavská Sobota v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 247/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. marca 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 247/2014 (ďalej aj „namietané konanie“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti namietal neprimeranú dĺžku konania bez jeho zavinenia, čo potvrdil aj Krajský súd v Banskej Bystrici v odpovedi na žiadosť sťažovateľa o prešetrenie vybavenia sťažnosti okresným súdom. Prerokovávanú vec nepovažoval za mimoriadne náročnú. Do pozornosti ústavného súdu dal sťažovateľ aj skutočnosť, že je vo veku 66 rokov, teda chránenou osobou, pričom celé konanie pôsobí na neho zle po psychickej stránke. Doterajšie úkony súdu podľa sťažovateľa nesmerovali k bezprietahovému ukončeniu sporu. Za neprípustné považoval odôvodnenie prietahov vnútornou organizáciou súdu, vyťaženosťou sudcov, prípadne systémom pridelenia vecí.

3. Sťažovateľ upriamil pozornosť ústavného súdu na skutočnosť, že „*Okresný súd Rimavská Sobota i napriek deklarovanému záveru o prietahoch v konaní Krajským súdom Banská Bystrica doposiaľ vo veci nenariadil pojednávanie a vo veci nerozhodol. Na základe uvedených skutočností Sťažovateľ v súčasnosti nemôže s prihliadnutím na všetky okolnosti a nado všetku pochybnosť vyhodnotiť, či preukázané prietahy v súdnom Konaní (ne)budú pretrvávajúť a už vôbec nemožno, zohľadňujúc množstvo pridelených vecí zákonnému sudcovi, odhadnúť, za aký čas dospeje súd k rozhodnutiu vo veci samej.*

V neposlednom rade dávame do pozornosti, že Sťažovateľ čakal viac ako mesiac odo dňa posledného upovedomenia o spôsobe vybavenia sťažnosti na eventuálne nariadenie pojednávania v merite veci zo strany Okresného súdu Rimavská Sobota. Okresný súd Rimavská Sobota však doposiaľ tak neučinil.“

4. Sťažovateľ žiadal priznať aj nemajetkovú ujmu vo výške 4 500 €, čo zdôvodnil dlho pretrvávajúcim obdobím právnej neistoty, zlým psychickým stavom, ako aj útrapami spojenými s vedením samotného konania, s vedomím nedostatku peňažných prostriedkov.

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo pána [REDAKOVANÉ] na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo postupom Okresného súdu Rimavská Sobota v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/247/2014 porušené.

2. Okresnému súdu Rimavská Sobota sa prikazuje, aby bola vec č. 9C/247/2014 čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

3. Pánovi [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 4.500,- EUR (slovom štyritisíc päťsto EUR), ktoré je Okresný súd Rimavská Sobota povinný pánovi [REDAKOVANÉ] zaplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Rimavská Sobota je pánovi [REDAKOVANÉ] povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 339,70 EUR (2 úkony po 161,01 EUR + 2 x 8,58 EUR - režijný paušál), a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia. “

6. Ústavný súd požiadal okresný súd o opísanie priebehu namietaného konania po prešetroaní vybavenia sťažnosti Krajským súdom v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v zmysle § 67 ods. 1 písm. a) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), ktorý listom z 25. januára 2017 konštatoval dôvodnosť sťažnosti sťažovateľa. Odpoveďou zo 6. apríla 2017 opísal okresný súd úkony, ktoré boli vykonané od februára 2017 dosiaľ.

II.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovení § 20, § 50 a § 53 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

9. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

11. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

12. Ústavný súd viazaný petitom návrhu (§ 20 ods. 1 a 4 zákona o ústavnom súde) posúdil, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 247/2014 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

13. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného

súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

14. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, v ktorom sa účastník konania ocitol.

15. Táto povinnosť súdu a sudcu do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Od 1. júla 2016 vstúpil do účinnosti Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v zmysle ktorého čl. 17 súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priesťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Povinnosť súdu postupovať v konaní rýchlo a hospodárne je uložená aj ustanovením § 157 ods. 1 CSP.

16. Z obsahu ústavnej sťažnosti a príloh vyplýva, že sťažovateľ (spolu s ďalšími dvoma žalobcami) podal 28. júla 2014 na Okresnom súde Trnava žalobu proti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] o zdržanie sa zásahov do vlastníckych práv a o vydanie bezdôvodného obohatenia; konanie je v súčasnosti vedené na Okresnom súde Rimavská sobota pod sp. zn. 9 C 247/2014. Sťažovateľ namietal zbytočné priesťahy najskôr sťažnosťou podanou podľa § 3 ods. 7 v spojení s § 62 a nasl. zákona o súdoch predsedovi okresného súdu a následne predsedovi krajského súdu. Predseda krajského súdu považoval sťažnosť za dôvodnú, čo vyjadril listom z 25. januára 2017. Zároveň uložil predsedovi okresného súdu prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. Predseda okresného súdu vykonal so zákonným sudcom 1. februára 2017 pohovor – rozbor veci s upozornením na plynulosť konania a vec bola zaradená medzi veci sledované predsedom okresného súdu

s tým, že každé dva mesiace bude podpredsedovi krajského súdu predložená informácia o stave konania.

17. Z oznámenia okresného súdu vyplýva, že uznesením z 8. februára 2017 boli žalobcovia [REDAKOVANÉ] (sťažovateľ), [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] vyzvaní na opravu a doplnenie časti I. žalobného petitu a zároveň všetci traja žalobcovia boli vyzvaní na zaplatenie súdneho poplatku z časti II. žalobného petitu. Tieto výzvy a uznesenie žalobcovia prevzali 17. februára 2017. Dňa 9. marca 2017 bolo okresnému súdu doručené podanie žalobcu [REDAKOVANÉ], ktorý zastupuje v konaní aj žalobkyňu [REDAKOVANÉ], v ktorom oznamuje, že berie žalobu späť v časti zdržania sa zásahov do vlastníckych práv, a zároveň rozšíril žalobu voči žalovanému aj za obdobie do roku 2017. Toto podanie bolo podpísané len žalobcom [REDAKOVANÉ]. Dňa 13. marca 2017 došlo okresnému súdu podanie žalobcu [REDAKOVANÉ], v ktorom žiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov. Dňa 3. apríla 2017 bol daný pokyn pre doručenie tlačiva na oslobodenie od súdnych poplatkov a na výzvu na predloženie dokladov o mesačných príjmoch a výdavkoch pre účely oslobodenia od súdneho poplatku pre žalobcu [REDAKOVANÉ] a zároveň na výzvu žalobcu [REDAKOVANÉ], či súhlasí s podaním [REDAKOVANÉ], ktorým došlo k rozšíreniu žalobného nároku, keďže podanie žalobcu [REDAKOVANÉ] žalobca [REDAKOVANÉ] nepodpísal.

18. Z uvedeného vyplýva, že po prijatí opatrenia predsedom okresného súdu konal okresný súd v namietanom konaní bez prieťahov, pričom jeho úkony boli aj efektívne. Ústavný súd považuje za potrebné na tomto mieste uviesť, že sťažovateľom namietané nenariadenie termínu pojednávania a nerozhodnutie v merite veci bolo v súčasnom štádiu konania nereálne. Sám sťažovateľ totiž v priebehu marca 2017 upravil predmet konania a spôsobil tak potrebu ďalších procesných úkonov súdu, pričom aj o oslobodenie od súdneho poplatku mohol sťažovateľ požiadať už spolu s podaním žaloby. Zákonnému sudcovi prijatím opatrenia predsedu súdu bol poskytnutý časový priestor na zjednanie nápravy, ktorý bol v celom rozsahu využitý a v súčasnosti konanie prebieha bez prieťahov. Podanie ústavnej sťažnosti sa preto javí iba formálnym, s cieľom dosiahnutia finančného zadosťučinenia.

19. Opatrenie predsedu okresného súdu považoval ústavný súd za účinný prostriedok ochrany základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorý vzhľadom na subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd bol aj efektívny, v dôsledku čoho odpadol dôvod ústavnej sťažnosti.

20. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

21. Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. apríla 2017